

Ankestyrelsens brev til
Odense Kommune

11. april 2025

Tilsynsudtalelse om dækning af befordringsudgifter i forbindelse med tandregulering til børn og unge

J.nr. 24-87557

Ankestyrelsens kommunale og regionale tilsyn vender hermed tilbage i sagen om Odense Kommunes praksis for dækning af befordringsudgifter i forbindelse med tandregulering til børn og unge.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om Odense Kommunes praksis er i overensstemmelse med lovgivningen.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Resumé

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Ankestyrelsen vurderer, at Odense Kommune handler i strid med sundhedsloven og tilhørende bekendtgørelser ved at dække befordringsudgifter i forbindelse med tandregulering til børn og unge.

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi beder byrådet i Odense Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

Sagens oplysninger

Ankestyrelsen modtog den 3. september 2024 en henvendelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som var en videresendelse af ministeriets svar til [A].

Følgende fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev:

”Du stiller dig uforstående over for lovgivningen, og efterlyser ydermere oplysning om hvilken lov vejledning om den kommunale

tandpleje henviser til. Den nye vejledning om den kommunale tandpleje er udstedt i medfør af tandplejebekendtgørelsen, som er udstedt i medfør af sundhedsloven.

Det fremgår af sagen, at Odense Kommune har oplyst dig om, at kommunen på baggrund af ulovbestemte lighedsbetragtninger har betalt for din broafgift i forbindelse med kørsel til din datters tandlægeaftaler i Roskilde.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i tidligere svar af 25. april 2023 og 11. december 2023 oplyst dig om, at det fremgår af sundhedslovens kapitel 53, at der efter sundhedsloven og regler udstedt i medfør heraf kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse til behandling hos praktiserende læge og speciallæge samt til behandling på et sygehus og til genoptræning efter endt sygehusbehandling.

Idet behandling hos regionstandplejen bevilget efter § 162 i sundhedsloven eller hos de odontologiske landsdels- og videnscentre bevilget efter § 163 i sundhedsloven ikke betragtes som sygehusbehandling, kan der ikke opnås befordringsgodtgørelse efter sundhedslovens § 171. Dette gælder også ved indgåelse af aftale med en privat tandlægepraksis.

Af Sundhedsstyrelsens tidligere vejledning nr. 10128 af 30. juni 2006 om omfanget af og kravene til den kommunale og regionale tandpleje fremgik det at: "Der er ikke i sundhedsloven fastsat særlige regler vedrørende befordringsgodtgørelse i relation til tandpleje. Kommunen beslutter, i hvilket omfang man ønsker at dække befordringsudgifterne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungdomstandplejen. De fastsatte regler herom bør meddeles de af tandplejen omfattede børn / forældre. Det skal påpeges, at der skal tages vidtgående hensyn til børnenes trafiksikkerhed."

Den pågældende vejledning nr. 10128 af 30. juni 2006 er imidlertid ikke længere gældende, og er afløst af vejledning 9382 fra 12. maj 2023, som henvist til ovenfor. I den nye vejledning er det citerede fra 2006-vejledningen taget ud.

På den baggrund har Indenrigs- og Sundhedsministeriet d.d. videresendt sagen til Ankestyrelsen med henblik på, at Ankestyrelsen får lejlighed til at vurdere, om dine henvendelser

giver anledning til at rejse en tilsynssag over for Odense Kommune.”

Ankestyrelsen modtog desuden den 10. september 2024 en henvendelse fra [A] om samme forhold.

Ankestyrelsen bad den 30. januar 2025 Odense Kommune om en udtalelse.

Odense Kommune sendte den 21. februar 2025 en udtalelse. Følgende fremgår af udtalelsen:

”Odense Kommune skal indledningsvis bemærke, at nærværende besvarelse, sådan som anmodningen er formuleret, er koncentreret til at vedrøre den kommunale tandplejes vederlagsfri tilbud til børn og unge.

Det er den enkelte kommune, der tilrettelægger tilbuddet om kommunal børn- og unge tandpleje. Dette kan være via behandlingstilbud på kommunens egne klinikker, ved andre kommuner eller private klinikker på henvisning fra kommunen. Nyborg Kommune, patientens bopælskommune, har valgt en model, hvor deres almene børne- og ungdomstandpleje udføres på egen klinik, mens kommunal tandregulering sendes til Odense Kommune, hvor Odense Kommune er driftsherre for tandreguleringsenhed for i alt 5 kommuner. Hovedparten af denne drift ligger på en kommunal tandklinik for tandregulering, men der benyttes også private leverandører enten på grund af faglige hensyn eller kapacitetsudfordringer.

I besvarelse af henvendelsen skal Odense Kommune bemærke: Odense Kommune anlægger den vurdering, at sundhedsloven kap 53 og regler udstedt i medfør af sundhedsloven udtømmende gør op med, hvilke sundhedsfaglige behandlinger, der kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse til samt, efter hvilke retningslinjer befordringsgodtgørelsen beregnes.

Det fremgår af sundhedslovens bestemmelser i §§ 170 – 173, at der kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse til behandling hos praktiserende læge og speciallæge samt til behandling på et sygehus og til genoptræning efter endt sygehusbehandling.

Tandplejehandlinger, herunder behandlinger i regi af regionstandplejen bevilget efter sundhedsloven § 162, betragtes

ikke som sygehusbehandling, hvorfor der ikke i sundhedsloven § 171 er hjemmel til at yde befordring eller befordringsgodtgørelse til disse behandlinger.

I gældende vejledning om omfanget af og kravene til den kommunale tandpleje, vejl. 9382 2023-05-12 nævnes adgangen til at bevilge befordring eller befordringsgodtgørelse ikke.

Det samme gælder efter de forud for denne vejledning senest gældende vejledninger, vejl. 9660 2020-09-29 og 9700 2018-08-06.

I en ældre vejledning, vejl. 10128 2006-06-30 anføres, at kommunen kan beslutte, i hvilket omfang man ønsker at dække befordringsudgifterne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungdomstandplejen.

Odense Kommune bemærker i tilknytning hertil, at der således såvel i sundhedsloven som i administrative foreskrifter, udstedt med hjemmel i lovgivningen, udtrykkeligt er taget stilling til spørgsmålet om udbetaling af befordringsgodtgørelse.

Denne fortolkning understøttes yderligere af, at et afsnit om kommunernes fakultative adgang til at fastsætte regler om befordringsgodtgørelse i forbindelse med varetagelse af børne- og ungdomstandplejen, der var optaget i en ældre vejledning om omfanget af og kravene til den kommunale tandpleje, eksplicit ikke er medtaget i de tre på hinanden følgende, nyere vejledninger vedrørende samme.

Da sundhedsloven kap 53 udtømmende har gjort op med befordring, for hvilken der ydes godtgørelse, og da den gældende vejledning om omfanget af og kravene til den kommunale tandpleje ikke længere indeholder et afsnit om adgang for kommunalbestyrelsen til at fastsætte regler om befordring eller befordringsgodtgørelse i forbindelse med behandling under den kommunale børn- og ungetandpleje, har Odense Kommune valgt ikke at fastsætte et generelt serviceniveau for bevilling af befordring eller befordringsgodtgørelse til disse behandlinger. I aftalen om varetagelse af tandreguleringsbehandling for bl.a. Nyborg Kommune, indgår befordringsgodtgørelse ikke. Den enkelte kommune kan fastsætte egen praksis på området.

Odense Kommune er på baggrund af det samlede retsgrundlag for området af den opfattelse, at den korrekte praksis er, at hver

enkelt sag skal vurderes konkret og individuelt på baggrund af en skønsmæssig vurdering, f.eks. ud fra lighedsbetragtninger.

Patienter, der af Odense Kommune henvises til et kommunalt vederlagsfrit tandreguleringstilbud udenfor kommunen, henvises normalt til behandling vest for Storebælt.

I den konkrete sag er patienten på baggrund af en konkret og individuel tandlægefaglig vurdering af hendes tandsæt henvist til behandling i Roskilde.

Befordringen for denne ene patients vedkommende adskiller sig dermed fra andre patienters, idet udgiften til befordring tillige omfatter afgift ved Storebæltsbroen.

Odense Kommune har derfor skønsmæssigt og under iagttagelse af lighedsbetragtninger vurderet, at patienten i denne konkrete sag er berettiget til godtgørelse af broafgiften."

Reglerne

Sundhedslovens kapitel 53 regulerer, i hvilke tilfælde der kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse inden for sundhedslovens område. Det fremgår af kapitlet, at der kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse til behandling hos praktiserende læge og speciallæge, til behandling på sygehus og til genoptræning efter endt sygehusbehandling.

Følgende fremgår af sundhedslovens § 171:

"§ 171. Regionsrådet yder befordring eller befordringsgodtgørelse til personer, der i medfør af §§ 79-83 og 86-89 a har ret til vederlagsfri sygehusbehandling og som modtager social pension. Befordring og befordringsgodtgørelse ydes til behandling på regionale sygehuse og de i § 75 nævnte institutioner samt til behandling på andre sygehuse m.v. efter nærmere af indenrigs- og sundhedsministeren fastsatte regler.

Stk. 2. Regionsrådet yder befordring eller befordringsgodtgørelse til personer, som er henvist til diagnostisk undersøgelse på sygehus, jf. § 79, til brug for udredning hos alment praktiserende læge, jf. § 60, eller hos praktiserende speciallæge, jf. § 64.

Stk. 3. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang personer i øvrigt har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til sygehusbehandling og til diagnostiske undersøgelser på sygehus til brug for udredning hos alment praktiserende læge eller hos praktiserende speciallæge, herunder i hvilket omfang ret hertil tilkommer personer, der efter eget valg behandles på et sygehus uden for bopælsregionen i henhold til reglerne i §§ 86, 87 og 89 a.

Stk. 4. Regionsrådet yder befordring med ambulance eller særligt sygekøretøj til personer, der i medfør af §§ 79-83 og 86-89 har ret til vederlagsfri sygehusbehandling og til diagnostiske undersøgelser på sygehus til brug for udredning hos alment praktiserende læge eller hos praktiserende speciallæge, hvis deres tilstand gør det nødvendigt. Regionsrådet yder godtgørelse for befordring til personer, der er omfattet af 1. pkt. og har ret til refusion af udgifter til behandling i andre EU-/EØS-lande i medfør af § 89 a.

Stk. 5. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om godtgørelse efter stk. 4."

Tidligere fremgik følgende af vejledning nr. 11178 af 30. juni 2006 om omfanget af og kravene til den kommunale og regionale tandpleje mv.:

"9.1 Befordringsgodtgørelse

Der er ikke i sundhedsloven fastsat særlige regler vedrørende befordringsgodtgørelse i relation til tandpleje. Kommunen beslutter, i hvilket omfang man ønsker at dække befordringsudgifterne i forbindelse med gennemførelse af børne- og ungdomstandplejen. De fastsatte regler herom bør meddeles de af tandplejen omfattede børn / forældre. Det skal påpeges, at der skal tages vidtgående hensyn til børnenes trafiksikkerhed."

Afsnittet er taget ud og fremgår ikke længere af den gældende vejledning nr. 9382 12. maj 2023 om den kommunale tandpleje.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen lægger til grund, at Odense Kommune har en praksis, hvor der i visse tilfælde ydes befordringsgodtgørelse i forbindelse med tandregulering til børn og unge.

Ankestyrelsen vurderer, at Odense Kommunes praksis er i strid med lovgivningen.

Sundhedslovens kapitel 53 regulerer i hvilke tilfælde, der kan ydes befordring og befordringsgodtgørelse i forbindelse med sundhedsydelse. Det følger bl.a. af sundhedslovens § 171, at der kan ydes befordring eller befordringsgodtgørelse i forbindelse med sygehusbehandling.

Vi lægger vægt, at det fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 3. september 2024, at tandbehandling og tandregulering ikke betragtes som sygehusbehandling.

Vi lægger også vægt på, at sundhedsloven og tilhørende bekendtgørelser ikke i øvrigt giver en hjemmel for kommunen til at yde befordring eller befordringsgodtgørelse i forbindelse med tandregulering til børn og unge.

Vi lægger desuden vægt på, at henvisningen til, at kommunen selv beslutter, i hvilket omfang man ønsker at dække befordringsudgifter i forbindelse med børne- og ungdomstandplejen er taget ud af vejledningen om den kommunale tandpleje. I den gældende vejledning fremgår der ikke noget om dækning af befordring.

Det er derfor Ankestyrelsens vurdering, at Odense Kommune ikke har hjemmel til at yde befordringsgodtgørelse i forbindelse med tandregulering til børn og unge, og kommunens praksis er dermed i strid med lovgivningen.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Odense Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Nanna B. Damgaard

Kopi er sendt til:

[A]

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

Sundhedsloven, senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 275 af 12. marts 2025

Bekendtgørelse nr. 816 af 16. juni 2018 om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven